

Przejrzystość finansów publicznych. Co zawiera pakiet Ministerstwa Finansów?

Kategoria: Aktualności

Opublikowano: środa, 22, maj 2024 12:25

Małgorzata Orłowska

Odśloni: 780

Do wykazu prac rządu wpisane zostały projekty legislacyjne dotyczące przejrzystości finansów publicznych. Głównym elementem pakietu jest powołanie niezależnej instytucji fiskalnej.

Jednym z głównych postulatów zawartych w opublikowanej niedawno Białej Księdze finansów publicznych jest potrzeba przywrócenia przejrzystości polskich finansów publicznych. W tym celu Ministerstwo Finansów przygotowało pakiet: Przejrzystość finansów publicznych.

Głównym elementem pakietu jest powołanie niezależnej instytucji fiskalnej. W Unii Europejskiej i na świecie instytucje te mają za zadanie monitorowanie oraz opiniowanie polityki budżetowej rządu, zapewniając w ten sposób ekspercki głos w debacie o finansach publicznych. W Polsce rolę niezależnej instytucji fiskalnej miałyby pełnić nowa Rada Fiskalna.

Zgodnie z propozycją resortu finansów zadania Rady będą polegać na opiniowaniu najważniejszych dokumentów budżetowych, w tym rocznych i wieloletnich prognoz makroekonomicznych sporządzanych na potrzeby:

- ustawy budżetowej,
- nowych, wymaganych przez prawo Unii Europejskiej średniookresowych planów budżetowo-strukturalnych.

Ponadto Rada miałyby oceniać projekt ustawy budżetowej pod kątem zgodności z regułami fiskalnymi, a także przeprowadzać analizy, publikować raporty dotyczące finansów publicznych i zabierać głos w debacie publicznej.

Zgodnie z propozycją Ministerstwa Finansów Rada Fiskalna będzie się składała z osób wybieranych na podstawie wiedzy i doświadczenia (minimum wyższe wykształcenie drugiego stopnia oraz 10 lat doświadczenia w przynajmniej dwóch kategoriach: makroekonomii, finansach publicznych lub zarządzaniu finansami jednostek sektora finansów publicznych). Rada będzie więc organem składającym się z ekspertów i praktyków posiadających niezbędne kwalifikacje w dziedzinie finansów publicznych.

Członkowie Rady Fiskalnej będą wskazywani przez szerokie grono podmiotów, w tym przez przedstawicieli strony społecznej. Kandydaci na członków będą przy tym musieli spełnić kryteria niezależności, zarówno względem podmiotów publicznych, jak i prywatnych, w tym w szczególności partii politycznych, tak aby Rada podejmowała wszystkie działania w sposób niebudzący wątpliwości co do bezstronności jej członków. Radę w swoich działaniach będzie wspierać kilkunastoosobowe biuro analiz, którego pracownicy będą zatrudniani na podstawie przejrzystych zasad, tak jak w naborze do korpusu służby cywilnej.

Tak skonstruowana, w pełni niezależna instytucja fiskalna powinna przyczynić się do poprawy funkcjonowania systemu finansów publicznych oraz zwiększyć jego transparentność.

Ministerstwo Finansów zaproponowało również zmiany dotyczące stabilizującej reguły wydatkowej (SRW). Mają one związek z wdrażaniem nowych przepisów Unii Europejskiej, które weszły w życie z końcem kwietnia 2024 r. Uwzględniają także uwagi zgłaszane przez Najwyższą Izbę Kontroli oraz wnioski z przeglądu funkcjonowania SRW przeprowadzonego przez Ministerstwo Finansów z Międzynarodowym Funduszem Walutowym.

Przejrzystość finansów publicznych. Co zawiera pakiet Ministerstwa Finansów?

Kategoria: Aktualności

Opublikowano: środa, 22, maj 2024 12:25

Małgorzata Orłowska

Odsłony: 780

Poprzez planowaną nowelizację ustawy o finansach publicznych, do zakresu SRW włączone zostaną kolejne jednostki sektora finansów publicznych – wszystkie jednostki, których plany finansowe są zamieszczane w formie załączników w ustawie budżetowej, tj. ZUS, agencje wykonawcze czy państwowe osoby prawne (łącznie niemal 90 jednostek).

W efekcie przeglądu funkcjonowania SRW zaproponowane również zostały zmiany algorytmu obliczania kwoty wydatków zawartej w SRW. Stosowany dotychczas wskaźnik CPI zostanie zamieniony na deflator PKB, który charakteryzuje się historycznie mniejszą zmiennością niż CPI. Ponadto wprowadzony zostanie mechanizm korekty błędu prognoz dynamiki wartości PKB, mający ograniczyć wpływ tych błędów na limit wydatków w średnim oraz długim okresie.

Istotnym elementem nowelizacji jest również wprowadzenie okresowych przeglądów funkcjonowania przepisów stabilizującej reguły wydatkowej, odbywających się nie rzadziej niż co 5 lat. Ich założeniem jest ocena skuteczności obowiązujących przepisów pod kątem stabilności finansów publicznych oraz realizacji celów numerycznych reguł fiskalnych wynikających ze wspomnianej dyrektywy Rady w sprawie wymogów dla ram budżetowych państw członkowskich.

Źródło: MF